

Императоръ Константинъ въ своето царуване се борилъ особено съ трима врагове; и въ врѣме на тая борба постъпенно, нѣ твърдо се склонявалъ къмъ приеманieto на св. вѣра. Въ 308 г. той счастливо излѣзълъ изъ борбата съ Максимиана Геркула, който, послѣ доброволното тригодишно пребиванне въ частенъ животъ, поискалъ отново да завладѣе императорскій престолъ. Като свършилъ войната съ Максимиана, Константинъ побързалъ да изрази своята благодарностъ на божеството съ богати жертви въ храма на Аполлона. Тукъ се обнаружила господствующата черта въ характера на Константина: ако той и да е оставалъ още язычникъ, нѣ билъ чловѣкъ набоженъ и причината на своитѣ успѣхи отнасялъ на помощта небесна. Въ 312 г. изникнала нова мѣжду-особна война въ римската империя. Противъ императоритѣ Константина, който управлявалъ Западъ, и Ликиния императора на источната половина на римската империя, възстанали кесаритѣ Максентий, синъ на Максимиана Геркула, и Максиминъ. Ликиний встъпилъ противъ Максимина, а Константинъ противъ Максентия. Въ туй именно врѣме послѣдвало това чудно видѣние, за което той въ послѣдствие съ кльтва разказвалъ на църковниятъ историкъ Евсевия. Не задълго до рѣшителната битва съ Максентия, подиръ пладнѣ, когато слънцето захванало вече да се спуща къмъ западъ, той съ собственитѣ си очи видѣлъ на небото съставеното отъ свѣтлиа кръстно знамение съ надписъ: „*Съ това побѣждавай.*“ Прѣзъ нощта му се явилъ Господъ съ сжщето кръстно знамение и казалъ, че съ това знамение ще побѣдишь врага. Като одържалъ побѣда надъ Максентия, Константинъ тържествено влѣзълъ въ Римъ и тукъ на площада заповѣдалъ да поставатъ неговата статуя съ кръстъ въ дѣсна рѣка и съ надписъ: „*съ това спасително знамение азъ спасихъ градътъ отъ игото на тиранинтъ.*“ Ликиний дошелъ въ Миланъ, за да привѣтствува Константина, за да скрѣпи дружеското съгласие и се оженилъ за неговата сестра—Констанция. Тукъ въ 312 г. Константинъ съ зетя си Ликиния издалъ първий манифестъ, който позволявалъ на всички безъ стѣснение да прииматъ християнството. Съ вторий манифестъ, подписанъ общо отъ тѣхъ въ 313 год., предписвало се да върнатъ назадъ на християнитѣ мѣстата на богослужебнитѣ събрания и всички недвижими имуществва, отнѣти въ врѣме на гоненията. Между това дружескитѣ отношения на императоритѣ Константина и Ликиния малко по малко се разваляли и преминали въ открита борба. Тази борба била дължна да рѣши сждбата на християнството въ римската империя,